

Akademie výtvarných umění v Praze
Studijní program Výtvarná umění
Ateliér malířství III / škola Josefa Bolfa

Diplomová práce

POKOJ

THE ROOM

Vypracovala: Markéta Bábková

Vedoucí diplomové práce: MgA. Josef Bolf

Oponent diplomové práce: doc. Mgr. Karel Císař Ph.D.

Konzultant teoretické části: PhDr. Pavlína Morganová, Ph.D

Akademický rok 2018/2019

Zajímám se o zpětnou analýzu prostoru, v němž se pohybuji a jehož jsem součástí. Nábytek a záměrně či ledabyle odložené věci v místnosti zkoumám jako vnitřní architekturu. Pokouším se zároveň zmapovat „*catch the moments*“ mnohdy opomíjené momenty, jimž nepřikládáme důležitý význam. Nicméně mají nepopíratelný vliv na vnímání okolí. Vede mě touha vrátit se ke svým kresbám mapujícím prostorové, světelné či barevné vztahy v místnosti. Obrazy vnímám jako znovu vytvořený pohled na viděnou realitu se subjektivním pojetím atmosféry a volbou zobrazovaného. Pomocí stylizace, malířské exprese až scénografického pojetí velkoformátových maleb se snažím docílit prostorovou atmosféru míst, která je podpořena monumentálním měřítkem obrazů. Mohou působit jako vyjmuté stěny bytu, domu. Divák je vystaven reinterpetaci pokoje. Jejím prostřednictvím je mu odhaleno mé soukromí a on se stává jeho součástí. Jedná se o portrét mého pokoje, který je úvahou o uspořádání prostoru kolem nás.

Zpočátku diplomového ročníku jsem se věnovala sledování předmětů v interiérovém prostoru a jejich rozdílným kompozicím na pracovních plochách, které zároveň vytvářejí portrét činnosti či charakter osoby. Kresebně jsem zaznamenávala prostory mezi předměty a okolním prostředím. Zaujal mě pohyb věcí ve statickém prostoru, kdy se znázorněním samy stávají záznamem situace.

Rozměry místnosti jsou neměnné, nicméně opticky se proměňuje její velikost i atmosféra. Uspořádání jednotlivých koutů a rozmístění nábytku podléhá určitým pravidlům místnosti. Zachycení proudícího světla z okna na psací stůl vypovídá o jeho potřebě při práci a praktickému situování do rohu místnosti. Rozdílné stylové pojetí malby vytváří kontrast mezi statickými objekty oproti ledabyle odloženým věcem. Židle, šaty, kabely jsou ve zkratce namalovány v jedné z mnoha možných poloh jako záznam určité situace. Tato rozdílnost přístupů v malbě koresponduje se zachycením pohybu a času. Mezi obrazy vzniká vzájemný dialog, kdy je možno rozpoznat zachycené předměty a opakující se geometrické prvky v odlišných kompozicích. Zanedbatelný není ani moment vznikající ve chvíli, kdy vizuální síť kabelů propojí náměty. Individuální přístup vytvoření instalace obrazů zasahujících do prostoru by měl podpořit navození pocitu z místa, které umocňuje obklopení rohovým diptychem či napětí vzniklé při mírném zkosení pláten. Spojitost s potřebou vykročit od závěsného obrazu vidím v asamblážích, které pro mě minulý rok byly stěžejní z důvodu možnosti zdůraznění materiální složky zobrazovaného. Vkládáním syrového materiálu vznikaly haptické reliéfy nebo drobné vstupy do obrazů.

Jedním ze zásadních impulzů pro mě byla výstava *To nezbytné z Kokolii*, na které ve *Fait gallery* v Brně autor prezentoval obrazy mezi dvěma zužujícími se stěnami. Docílil tak nezvykle intenzivního napětí. To mě přivedlo k uvažování nad vytvářením prostorových obrazů, které by měly umocnit konfrontaci s námětem v reálném měřítku místnosti. V prostoru lze vnímat obraz v celé jeho hmotě. Vztah pozorovatele k obrazům se proměňuje s perspektivní zkratkou, kdy se jednotlivé obrazy konfrontují, doplňují a navazují na sebe. Právě sledování dominantních linií na obraze (hrany stolu ohraničující pracovní plochy, čela

postele) se promítlo do zvolených úhlů v instalaci. V této souvislosti mě zajímá tvorba sochařů *Roberta Morrise* a *Richarda Serry*, kteří vytvářeli až scénografické prostředí. Sochy neupozorňují pouze na krásu tvaru či provedení, ale stávají se vodítkem k uvažování nad prostorem. S mapováním a osobní reflexí každodenní zkušenosti pracuje americká malířka *Josephine Halvorson*, jejíž tvorba je formou deníku skládající se z vyjmutých fragmentů. Vše je podpořeno vytvořenou autentickou atmosférou, barvou, smyslem pro prázdné místo a vržený stín. Důležitou inspirací pro upřesnění tématu se stala kniha *Poetika prostoru (Gaston Bachelard)*, která pojednává o místech, které nás obklopují. Dům, skříňky a kouty se stávají nekonečným prostorem pro snění a nejsou chápány pouze jako pouhý prostor pro obývání. Především úvahy o intimním prostoru upoutaly moji pozornost, a proto jsem se začala zajímat pouze o jeden určitý pokoj. Jednotlivé pokoje se navzájem od sebe liší podle osobností, tak i kultur. Forma autoportrétu.

Moje práce je provázána zájmem o záznam banálních zátiší, který upozorňuje na přehlížené momenty – vizualizaci neviditelného. *Daniel Spoerri* ve své tvorbě vytvořil z běžného jídelního stolu piedestal pro zátiší jako vzpomínku na předešlé události. Tento druh mapování běžných situací je mi velmi blízký kvůli zájmu o každodennost. Zachycené předměty reflektují přítomnost a společnost. Podobně jako portrét mého pokoje není pouhým záznamem světla proudícího do místnosti, ale spíše časovou kapslí sestávající se z různorodé směsice předmětů. Nejedná se pouze o definování předmětů ve smyslu zachycení tvaru a barvy. Je snahou pozastavit se nad jejich postavením vůči sobě, respektive ke mně. Organizace v místnosti. Vše, čím se obklopuji, předměty IT a jejich doplňky, knihy, obrazy, výpověď o studentském životě. Záměrně je vytvořen obraz – pohled do interiéru, ve kterém si divák může sám dokreslit svůj příběh a nacházet vztahy. Náznakem jsou vytvořena vodítka k rozklíčování situací a celkovému napětí. Výsledná plocha by měla poskytnout divákovi možnost pocitu sebe konfrontace s reálným měřítkem.

Touto prací jsem se dotkla nových možností jak vykročit či znejistit moji komfortní zónu malby a podpořit snahu o zprostředkování dojmu z prostoru aniž by se jednalo pouze o malovanou iluzi. Zároveň pro mě „spouští“ řetězec otázek. Způsob i charakter budování prostoru a vnímání drobných detailů, které prostřednictvím malby zhmotňují a pozastavují se nad nimi samými. Vytyčuji si cíl. Promyslet možnosti instalace obrazů v prostoru či zredukovat přehlcnost detaily, které mohou odvádět pozornost od základních tvarů – moduly v prostoru.

V Praze dne 11. 5. 2019

.....
Markéta Bábková

Seznam literatury:

John Berger, Způsoby Vidění. Praha: Labyrint 2016

W. J. T. Mitchell, Teorie obrazu: Eseje o verbální a vizuální komunikaci. Praha Karolinum 2017

Gaston Bachelard, Poetika prostoru. Praha: Malvern. 2009

Merleau – Ponty, Svět vnímání. OIKOYMENH. Praha 2008